

BIURO PROJEKTÓW I USŁUG „KON-PROJEKT” Sulkowski Paweł

62-504 KONIN, ul. Wiatraczna 18 ; tel. 0-P-63-2443517 ; biuro i fax 0-P-63-2454577 ; tel. komórkowy 601794416 ;

NIP: 665-109-29-34 ; REGON 311096597 ; Konto: PKO S.A. I o/ Konin 31 12401415 1111 0000 1842 8320

PROJEKT WYKONAWCZY (INSTALACJA C. O.)

Umowa nr /2008

Nazwa obiektu budowlanego	Budynek świetlicy środowiskowej
Adres obiektu	<u>Ostrowie ul. Jeziorna</u>
Nr ewidencyjny działek	214/3 Ostrowite
Inwestor	Gmina Ostrowie ul. Lipowa 2 62-402 Ostrowite

Zakres opracowania	Imię i Nazwisko projektanta	Specjalność i nr posiadanych uprawnień budowlanych	Data opracowania	Podpis projektanta
instalacja c.o.	<i>mgr inż. Elżbieta Mudrow</i>	<i>Instalacje i sieci sanitarne GPB.I.7342-8/98</i>	10.06.2008	
Zakres opracowania	Imię i Nazwisko osoby sprawdzającej projekt	Specjalność i nr posiadanych uprawnień budowlanych	Data sprawdzenia	Podpis osoby sprawdzającej
Instalacja c.o.	<i>mgr inż. Katarzyna Mudrow - Nowak</i>	<i>Instalacje i sieci sanitarne WKP/0294/PWOS/07</i>	12.06.2008	

Dokumentacja zawiera:

1. Opisy techniczne
2. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia
3. Rysunki:
  - plan sytuacyjny rys. 01
  - rzut parteru – instalacja c.o. rys. 02
  - rozwinięcie instalacji c.o. rys. 03

OPIS TECHNICZNY
do projektu instalacji c. o. – dla świetlicy środowiskowej
w miejscowości Ostrowite

1. Podstawa opracowania

- Zlecenie Inwestora
- Projekt budowlany
- Uzgodnienia branżowe
- Obowiązujące normy i przepisy.

2. Zakres opracowania

- Określenie zapotrzebowania ciepła dla w/w budynku wg PN-EN ISO 6946 oraz normy z nią związane
- Określenie wielkości grzejników i ich rozmieszczenie
- Określenie tras przewodów i ich rozprowadzenie
- Obliczenia hydrauliczne, określenie średnic przewodów, dobór zaworów z głowicami termostatycznymi.

3. Dane ogólne

Projekt obejmuje doprowadzenie czynnika grzejnego do grzejników zamontowanych w projektowanych pomieszczeniach.

Instalacja c.o. zasilana będzie w czynnik grzejny z lokalnej kotłowni na gaz płynny propan.

4. Instalacja centralnego ogrzewania - opis szczegółowy

Zapotrzebowanie ciepła dla w/w budynku wynosi:	21 750W
Kubatura obiektu:	1045,76m ³
Obliczenie zapotrzebowania ciepła na m ³	20,80W/m ³
Temperatura obliczeniowa zewnętrzna	-18°C
Parametry wody instalacyjnej	75/55°C
Ciśnienie dyspozycyjne	800daPa
System ogrzewania pompowy, rozdział dolny; działanie ogrzewania bez przerwy lecz z osłabieniem w nocy.	
Obliczenia hydrauliczne przewodów oraz regulacje przepływów wykonano przy użyciu komputera. Wyniki obliczeń w postaci doboru średnic, nastaw zaworów termostatycznych naniesiono na rzutach i rozwinięciach instalacji.	

Instalacja c.o. - rurociagi

Czynnik grzejny o parametrach 75/55°C zostanie doprowadzony do grzejników z kotłowni na gaz płynny propan zlokalizowanej na parterze w budynku. Przewody poziome w kotłowni prowadzić pod stropem a dalej pod posadzką ze spadkiem 0,3% w kierunku kotłowni.

Przewody w pomieszczeniu kotłowni wykonać z rur miedzianych łączonych za pomocą lutowania miękkiego. Lutowanie złącz wykonywane jest wyłącznie metodą kapilarnego połączenia kielichowego. Rurociągi poziome prowadzone przy ścianach powinny spoczywać na uchwytych przesuwnych dla rur miedzianych usytuowanych w odstępie $\phi 35 - 2,75m$.

W miejscach przejść przewodu przez przegrody budowlane należy osadzić tuleje ochronne, a przestrzeń między rurą a tuleją wypełnić kitem elastycznym

Do mocowania rur miedzianych powinny być używane uchwyty wykonane z tworzyw sztucznych, obejmujące z miedzi lub jej stopów.

Przy prowadzeniu przewodów miedzianych kompensację wydłużeń przewodów miedzianych uzyskano za pomocą kompensacji naturalnej przez zmianę kierunku prowadzenia przewodów i zastosowanie punktów stałych.

Do rur miedzianych stosowane są łączniki miedziane dla połączeń kapilarnych oraz łączniki mosiężne i łączniki z brązu mające zastosowanie w wodnych instalacjach miedzianych.

Armaturę w instalacjach z miedzi należy stosować z mosiądzu lub brązu. Wszystkie zawory kulowe zamontowane w kotłowni powinny być demontowalne - zaopatrzone dwustronnie w rozłączne króćce z kielichami do lutowania.

Podstawową zasadą obowiązującą w montażu instalacji wodnych z rur miedzianych jest konieczność stosowania materiałów jednorodnych tj. miedzi i jej stopów.

Nie należy łączyć przewodu z tworzywa sztucznego ze źródłem wytwarzającym ciepło, aby uniknąć bezpośredniego podgrzewania przewodu przez to urządzenie. Dlatego pomiędzy źródłem ciepła i przewodem z tworzywa sztucznego należy zamontować rurę metalową o długości co najmniej 2m.

Poza kotłownią przewody poziome ułożyć z rur wielowarstwowych (stabilizowanych wkładką aluminiową) np. Teceflex, Unipipe. W systemie w/w rur stosowane są połączenia mechaniczne za pomocą złączek zaprasowywanych, zaciskanych lub skręcanych.

Przy każdym pionie zamontowane są rozdzielacze zasilający i powrotny w szafkach podtynkowych. Od tych rozdzielaczy do grzejników prowadzone są w stropie betonowym przewody zasilający i powrotny. Po ułożeniu styropianu należy przystąpić do układania rur w jego wycięciach.

Montaż przewodów należy zawsze rozpoczynać od umocowania rozdzielacza w uchwytych. Trasę przewodów zasilających i powrotnych należy ustalić po uzgodnieniu usytuowania każdego grzejnika. Należy też upewnić się jak gruba warstwa wykończeniowa przychodzi na ścianę w miejscu ustawienia grzejnika.

PRZEWODY POZIOME układane w posadzce trasami o łagodnych łukach należy zaizolować termicznie za pomocą otulin z polietylenu w płaszczu ochronnym czerwonym grubość izolacji 13 mm. Mocować do podłoża za pomocą uchwytów w odstępach ok. 2m. Warstwa wylewki nad górną rurą nie powinna być mniejsza niż 4cm. W przypadku skrzyżowań należy podkuć chudy beton pod izolacją z płyt styropianowych.

Odpowietrzenie instalacji za pomocą automatycznych odpowietrzników w kotłowni i na pionach oraz ręcznych zaworów odpowietrzających przy grzejnikach. Przed odpowietrznikami na pionach należy zamontować zawory odcinające.

5. Urządzenia grzejne

Projektuje się grzejniki CosmoNova z wbudowanym zaworem termostatycznym. Podłączenie do instalacji grzejników z wbudowanym zaworami termostatycznym od dołu z jego prawej strony. Wysokość grzejników 600mm podana na rozwinięciu instalacji c.o. Grzejniki posiadają w wyposażeniu odpowietrznik 1/2" i korek 1/2".

6. Armatura

- zawory z głowicami termostatycznymi firmy Danfoss (wbudowane w grzejnik)
- zawory odcinające kulowe, kurki spustowe w miejscach odwodnień instalacji c.o.
- automatyczne odpowietrzniki pływakowe

Po zamontowaniu zaworów z głowicami termostatycznymi należy dokonać ich regulacji poprzez wykonanie odpowiednich nastaw pokazanych na rysunkach rozwinięć instalacji c.o. Korpusy zaworów termostatycznych montować w pozycji poziomej, sprawdzając zgodność przepływu czynnika ze strzałką na zaworze.

Położenie przesłony dławiącej przy termostatycznych zaworach grzejnikowych ustawić po wykonaniu płukania instalacji.

7. Próby instalacji c.o.

Po wykonaniu instalacji c.o. należy trzykrotnie przepłukać instalację wodą do całkowitego usunięcia zanieczyszczeń a następnie przeprowadzić próbę szczelności na zimno (w temperaturze zewnętrznej powyżej 0°C) na ciśnienie $p_{r+0,2}$ lecz co najmniej 0,45 MPa. Próbę ciśnienia prowadzić po odłączeniu naczynia wzbiorczego zamkniętego i zaworu bezpieczeństwa.

Wyniki badania szczelności należy uznać za pozytywne, jeżeli w ciągu 20min.:

- nie stwierdzono przecieków ani roszczenia, szczególnie na połączeniach
- manometr nie wykaże spadku ciśnienia.

Instalację napełnioną wodą i unieruchomioną w okresie ujemnej temperatury zewnętrznej należy zabezpieczyć przed skutkami zamarznięcia wody.

Badanie szczelności i działania instalacji na gorąco należy przeprowadzić po uzyskaniu pozytywnego wyniku próby szczelności na zimno i usunięciu ewentualnych usterek oraz po uzyskaniu pozytywnych wyników badań zabezpieczenia instalacji.

Próbę szczelności zładu na gorąco należy przeprowadzić po uruchomieniu źródła ciepła, w miarę możliwości przy najwyższych parametrach roboczych czynnika grzejnego, lecz nie przekraczających parametrów obliczeniowych.

8. Izolacja termiczna

Przewody instalacji c.o. przechodzące przez pomieszczenia kotłowni należy zaizolować termicznie za pomocą pianki poliuretanowej Steinonorm 300 o grubości 20/20mm.

9. Wentylacja

Powietrze zużyte wyciągne jest z pomieszczenia kuchni za pomocą okapu kuchennego wykonanego ze stali nierdzewnej z filtrami tłuszczowymi i oświetleniem.

Na kanale zaprojektowano przepustnicę jednopłaszczyznową. Powietrze z nad okapu wywiewane jest do atmosfery za pomocą wentylatora dachowego firmy Uniwersal typu DAs -250 $n=900$ obr/min., pobór mocy 0,25kW.

Kuchnia

$$V=17,64*2,9=51,16 \text{ m}^3$$

$$V_w=51,16*8w=409,25 \text{ m}^3/\text{h}$$

Do wyciągania zużytego powietrza z pomieszczenia dobrano wentylator dachowy firmy Uniwersal typu DAs -200 $n=1400 \text{ obr/min}$, pobór mocy $0,18 \text{ kW}$, wydatek $500 \text{ m}^3/\text{h}$ + tłumik opływowy TOS-200.

$$n = \frac{600}{52} = 11,5 \text{ w/h}$$

Wywiew powietrza z obieralni oraz zmywalni za pomocą wentylatorów dachowych firmy Uniwersal typu DAs -160 $n=1400 \text{ obr/min.}$, pobór mocy $0,12 \text{ kW}$ z tłumikiem opływowym TOS-160.

W sali imprez należy zamontować dwa wentylatory dachowe firmy Uniwersal typu DAs-250 $n=900 \text{ obr/min.}$, pobór mocy $0,25 \text{ kW}$ z tłumikami opływowymi TOS-250
 $V = 64 \text{ osób} * 30 \text{ m}^3/\text{os.} * h = 1920 \text{ m}^3/\text{h}.$

10. Uwagi końcowe

Instalację c.o. wykonać zgodnie z:

- Wewnętrzne instalacje wodociągowe i grzewcze z rur miedzianych - wytyczne stosowania i projektowania
  - Instalacje z rur miedzianych - poradnik
- W/w publikacje zostały opracowane przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Techniki Instalacyjnej "INSTAL" w Warszawie.
- "Warunkami technicznymi wykonania i odbioru instalacji grzewczych – wymagania techniczne COBRTI INSTAL zeszyt nr 6
  - Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlano -montażowych - Instalacje sanitarne i przemysłowe cz. II oraz przepisami bhp.
  - Warunkami technicznymi wykonania i odbioru instalacji wentylacyjnych – wymagania techniczne COBRTI INSTAL zeszyt nr 5
  - Poradnikiem Technicznym montażu rur wielowarstwowych
  - Przepisami BHP.

O P R A C O W A Ł Y :

mgr inż. Elżbieta MUDROW

mgr inż. Katarzyna MUDROW-NOWAK

Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA:

1. Podstawa opracowania
2. Zakres robót dla zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji obiektów
3. Zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych oraz wskazanie środków zapobiegających niebezpieczeństwom
4. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót
5. Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

1. Podstawa opracowania

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120 poz. 1125)
- Prawo Budowlane z dnia 07-07-1994 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2000 r. Nr 106 poz. 1126)
- Ustawa z dnia 27-03-2003 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane (Dz. U. Nr 80 poz. 718)

2. Zakres robót dla zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji obiektów

Zakres robót obejmuje:

- instalacje centralnego ogrzewania – przewody i grzejniki
- instalację zimnej i ciepłej wody – przewody, baterie
- kanalizację sanitarną
- instalację gazową
- wentylację mechaniczną nawiewno-wywiewną

Roboty montażowe:

- ułożenie przewodów centralnego ogrzewania
- montaż grzejników z podejściem od „, dołu”
- ułożenie przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych
- ułożenie przewodów gazowych
- próby ciśnieniowe
- montaż izolacji na rurociągach.

3. Zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych oraz wskazanie środków zapobiegających niebezpieczeństwom

- Uderzenie, przygniecenie i inne urazy mechaniczne – zagrożenie wystąpić może podczas prac związanych z transportem materiałów, przeładunkiem i montażem rurociągów, przyborów sanitarnych, grzejników, elementów wentylacyjnych
- upadek na płaszczyźnie – zagrożenie występować będzie na drogach i ciągach komunikacyjnych
- porażenie prądem elektrycznym - zagrożenie wystąpić może przy pracach z użyciem urządzeń zasilanych prądem elektrycznym z rozdzielnic budowlanej
- urządzenia niebezpieczne:
  - urządzenia do zgrzewania
  - butle z palnikami do spawania gazowego
  - młoty elektromechaniczne
  - szlifierki ręczne elektryczne
- zagrożenia związane z ostrymi elementami – niebezpieczeństwo skaleczenia się ostrymi krawędziami.

4. Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót

Środki techniczne:

- używać sprawnych urządzeń do transportu, dobierać odpowiednie obciążenia

- wyznaczenie stref niebezpiecznych (wygrodzić)
- stosowanie odzieży ochronnej, rękawic oraz kasków
- stosowanie sprawnych technicznie urządzeń do montażu przewodów (gwintownice, zaciskarki)
- stosowanie sprawnych urządzeń elektrycznych ze sprawną izolacją przeciwporażeniową
- zabezpieczenie urządzeń elektrycznych przed przypadkowym załaniem
- nie używać ognia otwartego przy pracach z zastosowaniem środków łatwopalnych
- wyposażać pracowników w podręczną apteczkę ze środkami dezynfekującymi i opatrunkowymi

Środki organizacyjne

- przestrzeganie poleceń bezpośredniego przełożonego na budowie
- przestrzeganie ładu i porządku w miejscu pracy
- przestrzeganie zasad wzajemnej współpracy i pomocy
- odpowiedni przydział ilości osób do stopnia złożoności robót
- zapewnienie łatwego dostępu do środków pierwszej pomocy medycznej
- zapewnienie łatwego dostępu do elementów odcinających energię elektryczną i gazy techniczne (spawalnicze).

5. Sposób prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

Przed przystąpieniem do poszczególnych rodzajów robót osoba posiadająca odpowiednie wymagane uprawnienia udzieli instruktażu w wyznaczonym miejscu grupie osób uczestniczącej przy realizacji w/w zadania. Fakt ten należy udokumentować wpisem do protokołu potwierdzone podpisem pracownika. Za prowadzenie instruktaży odpowiedzialny jest bezpośredni przełożony.

W instruktażu uwzględnić:

- informację o występujących zagrożeniach
- bezpieczne metody wykonywania prac
- zasady komunikowania się pracowników
- zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia, a w szczególności udzielenia pierwszej pomocy, sposobie powiadomienia służb ratowniczych.

Należy przestrzegać następujących zasad:

- pracownicy wykonujący roboty montażowe muszą posiadać odpowiednie doświadczenie zawodowe
- pracownicy muszą być wyposażeni w kaski ochronne, ubrania robocze, rękawice ochronne
- pracownicy powinni posiadać aktualne świadectwo przydatności do wykonywania w/w robót
- praca powinna odbywać się pod nadzorem.

O P R A C O W A Ł A:
mgr inż. Elżbieta MUDROW

